

TALKIN (bk. TELKİN).

TALMUD

Yahudi sözlü geleneğinin ve Rabbânî hukukunun temel eseri.

Talmud "l-m-d" kökünden gelen "çalışma, öğrenme, öğretme" mânâsında İbrânce bir kelimedir. Aynı kökten türeyen **talmid** (Ar. tilmîz) "öğrenci" anlamındadır. Yahudi geleneğinde Tevrat'ın yorumu olarak görülen Talmud hukukî, etik, felsefi-teolojik ve tarihî konular üzerine "rabbi / rabban" diye anılan yahudi din âlimleri tarafından yapılmış (m.s. II-VI. yüzyıllar) tartışma ve yorumlardan meydana gelen öğretiyi ifade eder. Mişna ve Gemara adlı iki bölümden oluşur. Tanah'tan (Ahd-i Atîk) sonra en kutsal yahudi metni kabul edilen Talmud, Tevrat ve diğer Ahd-i Atîk bölümleri üzerine tefsir mahiyetindeki Midraş metinleriyle birlikte Rabbânî literatürü teşkil eder.

Rabbânî gelenekteki inanışa göre Tanrı, Sînâ dağında Hz. Mûsâ'ya yazılı Tevrat'ın (Torah şe-bikhtav) yanı sıra onun açıklaması niteliğindeki sözlü Tevrat'ı da (Torah şe-be'al pe) vermiş, bu Tevrat şifahî yolla Mûsâ'dan Yeşu'ya, ardından sırasıyla İsrâilîoğulları'nın ileri gelenlerine (hâkimler), peygamberlere, büyük meclis üyelerine, yazıcılara, nihayet yahudi din âlimlerine aktarılmış (Pirke Aboth, 1/1), milâttan sonra III-VII. yüzyıllar arasında bu âlimler tarafından Mişna, Tosefta ve Talmud metinlerini oluşturacak biçimde derlenmiştir. Tevrat'ta Tanrı'nın Sînâ dağında Mûsâ'ya hitaben söylediği, "Taş levhaları ve yazdığım şeriat ve emirleri öğretmek için sana vereceğim" ifadesinde geçen (Çıkış, 24/12) "taş levhalar", "şeriat", "emirler" ve "öğretmek" lafızları sırasıyla on emir, Tevrat kitabı, Mişna ve Gemara şeklinde anlaşılmalıdır (Berakoth, 5^a). Bu Ortodoks inanca karşılık Ortodoks dışı yahudi ilim çevrelerinde ikili Tevrat şeklindeki anlayışın, rakip din olarak yükselen Hıristiyanlığın yahudilere yönelttiği kutsal metnin anlamını tahrif etme suçlaması karşısında Talmud öğretisi içinde ortaya çıkmış bir mit olduğu görüşü ileri sürülmüştür (Neusner, *Contemporary Jewish Religious Thought*, s. 674-675). Tevrat kelimesi, Yahudilik'teki geniş kapsamlı kullanımına paralel şekilde İslâm geleneğinde de bütün yahudi dinî metinlerini, yani başta Mişna ve Talmud

olmak üzere bütün sözlü geleneği kapsayacak biçimde kullanılmıştır. Ayrıca müsülman âlimler arasında, Kur'an-ı Kerim'de bahsi geçen Tevrat'la ilgili tahrifin onun tefsiri olan Mişna'yla ilgili olduğunu, Hz. Mûsâ'nın yazdığı Mişna'nın yahudi âlimleri tarafından kendi sözlerini kattıkları Talmud yoluyla bozulduğunu ileri sürenler olmuştur (bk. TAHRİF; TEVRAT).

Sözlü gelenek veya yorum geleneği ilk defa, İkinci Mâbed döneminde (m.ö. II. yüzyıl) ortaya çıkan üç büyük yahudi mezhebenden âlimlerin ağırlıkta olduğu Rabbânî Yahudiliğin öncüleri konumundaki Ferisîler tarafından geliştirilirken Sadûkiler diye bilinen, daha ziyade din adamı (kohen) sınıfının oluşturduğu grup tarafından reddedilmiştir. İslâm döneminde (VIII-IX. yüzyıllar) bugünkü Irak'ta Talmud Yahudiliği'ne karşı bir mezhep biçiminde ortaya çıkan, ancak kökeni çok daha önceye giden Karâiler, Tevrat'ın basit yorumunu kabul ederken Tevrat'ın lafzî mânâsını aşan yorum tekniğini ve bu tekniğe dayanarak oluşturulan Talmud'un vahiy ve otorite olma özelliğini kabul etmemiş, bu anlamda sadece yazılı Tevrat'ı esas alıp Rabbânî Yahudilik'ten ayrılmıştır. Rabbânî otoriteyi ve sözlü geleneği reddeden gruplara Talmud'da da atıf yapılmıştır (Sanhedrin, 99^b).

Rabbânî literatürde, Hz. Mûsâ'ya yazılı Tevrat'ın yanında onun tam mânâsını ortaya koymak üzere sözlü Tevrat'ın verildiği şeklindeki inancı desteklemek için Tevrat'ta yer alan bazı muğlak ve çelişkili ifadelerin yahut Tevrat'ta yer almadığı halde kendisine atıf yapılan birtakım açıklamaların varlığına dikkat çekilmiştir (meselâ bk. Tesniye, 16/3-4, 8, 12/21; Levililer, 16/31). Yine Tesniye kitabında yer alan, "O göklerde değil ... Tanrı'nın sözü size çok yakındır; uyanmanız için ağzınızda ve yüreğinizdedir" ifadesi (30/12, 14) şifahî yorum geleneğinin onaylanması şeklinde kabul edilmiş (Baba Metzia, 59^b), yorum geleneği olmadan Tevrat'ın doğru anlaşılacağına, hatta okunamayacağına işaret edilmiştir (Shabbath, 31^a). Bu geleneğin sözlü yolla aktarılması, Tevrat prensiplerinin yeni durum ve şartlara uyarlanarak canlılığını ve gelişimini sürdürmesi ihtiyacına atıfla açıklanmıştır. Geç Roma döneminde unutulma ve kaybolma tehlikesine karşı yazıya geçirilen sözlü Tevrat, Rabbânî gelenek tarafından ifade edildiği üzere bir yandan getirdiği yeni kurallar ve açıklamalar yoluyla yanlış yorumlanma veya ihlâl edilme tehlikesine karşı yazılı Tevrat'ın etrafında bir nevi koruyucu duvar görevi görmekte, diğer yandan zıt görüşlere yer vermesi sebebiyle

le Tevrat'ın var olduğu kabul edilen yetmiş farklı yönünü, yani çok anlamlı yapısını ortaya koymaktadır (Pirke Aboth, 1/1).

"Tekrar edilmiş, ezberlenmiş, öğrenilmiş" mânâsındaki Mişna, "tannaim" (tekrar edenler) diye isimlendirilen ve Kudüs'te yaşayan ilk nesil rabbilere (m.s. I-II. yüzyıllar) dayandırılan hukukî öğretiyi ifade eder. Tevrat'taki hukukî / şer'î hükümleri (hakahak) belli bir düzen çerçevesinde anlaşılır ve sistematik biçimde ele alan Mişna aynı zamanda yahudi hukukuna yönelik ilk kanunlaştırma faaliyetine karşılık gelir. Altı ana bölüm ve altmış üç alt bölümden oluşur. Altı ana bölüm Zeraim (dua, yeme içme ve ziraatla ilgili hükümler), Moed (bayramlar), Naşim (evlilik ve aile hayatıyla ilgili hükümler), Nezikin (sivil ve cezaî hükümler), Kodaşim (mâbed ve kurban ibadetiyle ilgili hükümler) ve Tohorot'tur (ritüel temizlikle ilgili hükümler). "İlâve" mânâsındaki Tosefta ise yine tannaim dayanmakla birlikte Mişna'ya girmemiş farklı yorumları içeren, Mişna'ya ilâve mahiyetindeki öğretiyi ifade eder. Mişna ile aynı iç düzene sahip olan Tosefta'da diğerinden farklı şekilde rabbilerin isimlerine, hukukî hükümlere ve menkibevî bilgilere yer verilir. Her iki metnin dili de İbrânce'dir. Daha büyük otorite sayılan Mişna'nın III. yüzyılın başlarında Rabbi Yehuda ha-Nasi, Tosefta'nın ise bundan bir veya iki asır sonra Rabbi Hiyya bar Abba ve talebesi Rabbi Oşaya tarafından derlendiği kabul edilir. Mişna'nın tek ciltlik, daha hacimli olan Tosefta'nın ise altı ciltlik İngilizce baskıları mevcuttur.

Mişna dışında kalan hukukî görüşleri (baraytot) ve "amoraim" (konuşanlar) denilen ikinci nesil rabbiler (III-VI. yüzyıllar) tarafından Mişna ve baraytot hükümlerine yapılan yorumları içeren öğretiyi ise Gemara (tamamlama) adı verilir. Mişna ve Gemara'nın birleşiminden oluşan geniş hacimli literatür ise Talmud diye isimlendirilir. Gemara ve Talmud tabirleri genellikle birbirinin yerine geçecek biçimde kullanılır. İbrânce ve yerel Ârâmice karışımı olan Talmud, ilgili Mişna hükmünün ardından bu hüküm üzerine amoraim tarafından ortaya konan tartışma ve açıklamaları (Gemara) içerir. Mişna'dan farklı olarak Gemara sistematik bir yapıya sahip değildir, yani farklı ve zıt görüşlere aynı anda yer verir ve tartışmaları her zaman neticelendirmez. Ayrıca hem hukukî-pratik hem de felsefi-teolojik ve tarihî-menkibevî konuları ele alır. Esasen Talmud'da Mişna hükümlerinden hareketle, fakat bu hükümleri aşacak şekilde, söyleniş biçimi, kelime seçimi, tekrar ve zıtlık gibi nüans-

lardan hareketle rabbilerin Tevrat'taki her bir konu, pasaj veya esasla ilgili tartışma ve münazara biçiminde ortaya konmuş açıklama ve görüşleriyle bu hükümlerin Tevrat'taki dayanakları yer alır. Bu öğreti biri Filistin, diğeri Bâbil'de yaşayan amoraïm tarafından iki ayrı gelenek halinde oluşturulduğu için Filistin Talmudu (*Talmud Yeruşalmi* veya *Talmud Erets Yisrael*) ve Bâbil Talmudu (*Talmud Bavli*) diye bilinen ve Mişna bölümleri, metot, içerik ve Ârâmîce dil açısından farklılıklar taşıyan iki ayrı Talmud koleksiyonu mevcuttur. Bu koleksiyonların derlenme yerleri ve tarihleriyle her iki Talmud'da ismi geçen rabbiler hakkında kesin bilgi yoktur.

400 yılı civarında derlendiği kabul edilen Filistin Talmudu, Kudüs'ün kuzeyinde yer alan ve son Sanhedrin'in (büyük yahudi dinî mahkemesi) kurulduğu yer olan Taberiye'deki (Galile) yahudi din âlimleri tarafından meydana getirilmiştir. Bu Talmud'un İbrânîce'de Kudüs Talmudu diye isimlendirilmesinin sebebi söz konusu yahudi din âlimlerinin Kudüs'ten Taberiye'ye göç eden rabbiler olmasıdır. O dönemde Filistin'de yaşayan İsrail toplumunun büyük ölçüde ziraatla uğraşması sebebiyle zirai hükümlere geniş yer verilen bu Talmud, gerek Roma baskısı altında daha kısa sürede hazırlanması gerekse tartışma gücünün ve ele aldığı konuların sınırlı oluşu sebebiyle Bâbil Talmudu'na nisbetle daha az muteber kabul edilir. Mişna'nın ilk dört bölümüne ait Gemara'nın tamamına yakın bir kısmını ve son bölümden kadınlarla ilgili temizlik konusunu ele alan "niddah"-yı içerir. Dili İbrânîce ve Batı Ârâmîce karışımı olan Kudüs Talmudu'nun ilk basımı 1523-1524'te Venedik'te yapılmış; Krakov, Krotoşin, Şitomir ve Vilna'da çeşitli tefsirleriyle birlikte tekrar basılmıştır. Bilinen tek tam yazma nüshası (1289) Leiden University Library'de bulunmaktadır. Kısmî çevirilerinin yanı sıra Fransızca (1871-1889) ve İngilizce'ye (1982-1986) tam tercüme-leri mevcuttur.

600'lü yılların başlarında derlendiği kabul edilen Bâbil Talmudu ise Pers-Sâsânî yönetimindeki Bâbilli yahudi âlimlerince bugünkü Irak'ta oluşturulmuştur. Bâbil yahudileri için fazla uygulama alanına sahip olmayan ziraat bahsinin yanı sıra mâbedin yokluğunda artık karşılığı bulunmayan ritüel temizlikle ilgili hükümleri dışarıda bırakacak şekilde Mişna'nın 2-5. bölümleri üzerine yapılmış Gemara ile ilk bölümden "berakoth" (dualar) ve yine son bölümden "niddah" bahislerini içerir. Dili İbrânîce ve Doğu Ârâmîce karışımıdır. Bâbil Talmudu'

nun VII. yüzyıla kadar sabit olmayan bir metin özelliğine sahip bulunduğu, "tsabotaim" diye isimlendirilen sonraki rabbilerin redaksiyonuyla son şeklini aldığı kabul edilmektedir. İlk defa ayrı bölümler halinde 1484'te Soncino'da basılmış, tam metni ve tefsirleri bir arada 1520-1523 yıllarında Venedik'te, ardından Basel, Krakov, Lublin, Amsterdam, Frankfurt, Prag, Varşova, Viyana ve Vilna'da yayımlanmıştır. Kısmî çevirilerinin yanı sıra İngiltere (Londra 1932-1952) ve Amerika'da (Atlanta 1984-1995) tam İngilizce tercüme-leri neşredilmiştir. Bilinen en tam el yazması metni (1342) Royal Library of Munich'te korunmaktadır.

Bâbil Talmudu, Bâbilli yahudi âlimlerinin sahip olduğu serbest ortam sayesinde daha yüksek entelektüel düzey, akademik tartışma ve müzakere (soru, itiraz, cevap ve delillendirme) üslûbuyla görünürde birbirine uzak konu ve kavramlar arasında karşılaştırma yöntemiyle hazırlanmış, düzen ve açıklık üzerine kurulu Mişna'nın aksine konular dağınık ve soyut biçimde ele alınmıştır. Farklı dönemlere ait kaynakları (tannaitik, amoraik ve post-amoraik) ihtiva eden Bâbil Talmudu hukukî, etik, mistik ve teolojik rivayetlere, birbirine karşı görüşlere, Kudüs Talmudu'ndan farklı şekilde cin ve melek inancına, büyü ve astrolojiyle ilgili konulara, menkıbevi bilgilere de yer verir. Bu özelliğinden dolayı Kudüs Talmudu'ndan daha büyük otoriteye sahiptir ve en çok itibar gören Rabbânî metindir. Bâbil Talmudu, yahudi hukuku ve yahudi dinî hayatı için temel kaynak olarak görülmüş, Ortaçağ boyunca en önemli yahudi ilim ve eğitim kaynağı niteliğiyle yüksek yahudi din akademileri olan yeşivalarda temel eser şeklinde okutulmuştur. Diğer hukukî metinlerin yanı sıra Talmud'un öğretilmesi günümüzde de Ortodoks yahudilerce erkekler için dinî vacîbe kabul edilmektedir.

Her iki Talmud üzerine sonraki dönemlerde yahudi âlimleri tarafından çeşitli yorumlar ortaya konmuş, ayrıca Talmud'un anlaşılması zor ifadeleriyle yabancı (Grek ve Latin) kelimeleri açıklamak üzere X. yüzyıldan itibaren çeşitli sözlükler hazırlanmıştır. Talmud'un farklı bölümlerine dair ilk tefsiri Bâbil yahudi cemaatinin dinî liderleri konumundaki âlimler (geonim, IX-XI. yüzyıllar) yapmış, bu yorumlar soru-cevap şeklindeki Responsa literatürü içinde yer almıştır. Daha sonra Batı Avrupa ve Kuzey Afrika'daki yahudi âlimleri (rişonim, XI-XV. yüzyıllar) farklı yorum teknikleri geliştirmiştir. Aynı zamanda Tannah (Ahd-i Atık) için yaptığı tefsiriyle bilinen

yahudi âlimi Raşi'nin (ö. 1105) kapsamlı Talmud tefsiriyle "tosafist" diye isimlendirilen Ortaçağ Aşkenaz yahudi âlimlerinin çelişik veya anlaşılabilir görünmeyen Talmud pasajlarına yaptıkları yorumlar (tosafot = ilâveler) en iyi bilinen Talmud tefsirleri olup bunlar Talmud'un çoğu baskılarında yer almış ve Talmud metniyle birlikte Batı Avrupa'daki yahudi akademilerinde okutulmuştur. Tosafistlerin metodu zamanla diğer yahudi cemaatlerinde bilhassa İspanya'da da benimsenmiştir. Daha ziyade Talmud üzerine edebî yorumu esas alan ve Talmud'daki düşünce birliğini ortaya koymayı amaçlayan söz konusu "aggadik" tefsirlerden farklı olarak önce Yitshak Alfasi (ö. 1103), ardından İbn Meymûn (ö. 1204) gibi âlimler Talmud'la ilgili "halakhik" tefsirlerde eleştirel yorumu esas almış, kaynak karşılaştırmasından hareketle sahih görüşlere dayalı ve kendi içinde tutarlı bir yahudi hukuku oluşturmaya çalışmıştır. Alfasi'nin hukuk tefsiri sonraki dönemlerde yahudi hukuk metinlerinin (Mişne Tora, Şulhan Aruh vb.) oluşturulmasına örnek teşkil etmiştir. XV-XVII. yüzyıllarda İbn Rüşd kanalıyla Aristo mantığına dayalı tefsirler meydana getirilmiştir. Talmud çalışmaları kapsamında ayrıca müstensih hataları ile diğer yanlışları gidermek için başta Raşi olmak üzere çeşitli âlimler tarafından metin düzeltmeleri gerçekleştirilmiştir. XIX. yüzyıldan itibaren reformist ve muhafazakâr yahudi âlimlerinin öncülüğünde Talmud'a yönelik bilimsel metin tenkidi çalışmaları başlatılmış, Talmud'un vahiy kaynaklı değil tarih içinde insan eliyle meydana getirilmiş bir metin olduğu yahut ciddi redaksiyon geçirdiği ve çoğu bölümlerin ne zaman, kimler tarafından yazıldığıının kesin biçimde bilinemeyeceği şeklinde görüşler ileri sürülmüştür. Bu görüşler, Talmud'u vahiy mahsulü diye gören Ortodoks yahudi çevrelerinde reddedilmekle birlikte bazı Ortodoks Talmud âlimleri (Saul Lieberman, David Weiss Halivni vb.) tarafından Talmud'un dinî açıdan önemini zedelemeyecek şekilde tarihî metin tenkidinden istifa yoluna gidilmiştir.

Talmud'un Rabbânî veya geleneksel Yahudilik'te sahip olduğu kutsallık ve önemden dolayı hristiyanlar Yahudiliğın özünü Tevrat'tan çok Talmud'un oluşturduğunu, yahudilerin Talmud'a Kitâb-ı Mukaddes gibi kutsallık atfettiğini ve bunun onların Hristiyanlığa geçişlerini engellediğini düşünmüş, bu sebeple Talmud ve ilgili literatür hristiyan polemiklerinin baş hedefi durumuna gelmiştir. XIII. yüzyıldan itiba-

ren Hıristiyanlara ve Yahudi olmayanlara yönelik karşıt ifadelerle İsa ve Meryem'i aşışladığı. Kitâb-ı Mukaddes'e ters ve gayri ahlâkî ifadeler içerdiği gerekçesiyle Avrupa'da çeşitli dönemlerde Talmud'un okunması yasaklanmış, toplatılmış ve yakılmıştır. İlk defa, Hıristiyanlığa geçen Parisli bir Yahudinin Papa XII. Gregory'ye Talmud'da Hıristiyanlığa ve Yahudi olmayanlara yönelik olumsuz ifadelerin yer aldığına dair suçlamada bulunmasının ardından Papa Yahudilere ait kitapları toplattırıp içinde söz konusu ifadelerin geçtiği nüshaların yakılmasını emretmiştir. Talmud'un ve diğer Yahudi kitaplarının ilk yakılma hadisesi bu şekilde Paris'te 1242'de cereyan etmiş, sonraki tarihlerde de Fransa'nın farklı bölgelerinde tekrarlanmıştır. İspanya'da ve Portekiz'de Yahudilerden Talmud'da yer alan Hıristiyanlığa yönelik problemleri ifade eden ifadeleri silmeleri istenmiş, Talmud'a el koyma ve yakma cezaları yürürlüğe konmuştur. Bu cezalar her zaman uygulanmasa da Talmud'un Yahudiler tarafından çoğaltılmasını ve üzerinde çalışılmasını güçleştirmiş, bu yüzden birçok Talmud nüshası sansürlü basılmıştır. Reform karşıtı hareket doğrultusunda Talmud'a ve bütün İbrânî literatürüne yönelik en şiddetli hücum ise XVI. yüzyılda İtalya'da ortaya çıkmış (1553), bu tutum Yahudi literatürüne el konması ve yakılması şeklinde XVIII. yüzyıla kadar devam etmiştir. Buna karşılık Polonya'da (Lublin) ve Osmanlı topraklarında (Selânik) Yahudiler tarafından Talmud basılmaya başlanmıştır (1559). Son yakma olayı 1757'de Polonya'da cereyan etmiştir.

Öte yandan Talmud, Yahudilik içinde de kutsallık ve otorite olma bakımından tenkide tâbi tutulmuştur. Geçmişte Sadûkîler'in ve daha sonra Karâîler'in ortaya koyduğu karşıt tutumun yanında modern dönemde geleneksel Yahudilik karşıtı Aydınlanmacı seküler Yahudiler ve Yahudiliğin özüne, yani Tevrat'a ve etik monoteizme dönüşü öngören reformist Yahudiler ilkel dünya görüşünü yansıttığı, mantığa aykırı, hurafe bilgiler içerdiği, pratiğe / hukuka aşırı vurgu yaptığı vb. gerekçelerle Talmud'un vahiy ürünü ve otorite olma vasfını reddetmiştir.

Günümüzde Talmud, Ortodoks Yahudilik için kutsiyetini, ilim ve eğitim alanındaki önemini hâlâ korumaktadır. Diğer Yahudi mezhepleri arasında Talmud'u vahiy mahsulü kutsal bir metin değil dinî-tarihî bir kaynak kabul eden muhafazakâr Yahudilik gerek dinî eğitimde gerekse din adamı yetiştirme programı çerçevesinde

Talmud öğretimini gerekli görmekte, reformist Yahudilik'te de dinî açıdan Talmud'un otoritesi kabul edilmemekle birlikte din adamlarının eğitiminde Talmud öğrenimine yer verilmektedir.

BİBLİYOGRAFYA :

The Babylonian Talmud (trc. M. L. Rodkinson), Boston 1918, I, 26-33; II, 50-57; J. Neusner, "Oral Torah", *Contemporary Jewish Religious Thought* (ed. A. A. Cohen – P. Mendes-Flohr), New York-London 1987, s. 673-677; a.m.f., *Reader's Guide to the Talmud*, Leiden 2001; H. L. Strack – G. Stemberger, *Introduction to the Talmud and Midrash*, Edinburgh 1991; J. Moss, "The Talmud", *Middle Eastern Literatures and Their Times*, Detroit 2004, s. 535-544; *The Cambridge Companion to the Talmud and Rabbinic Literature* (ed. C. E. Fonrobert – M. S. Jaffe), New York 2007, s. 1-14; L. Moscovitz, "The Formation and Character of the Jerusalem Talmud", *The Cambridge History of Judaism: The Late-Roman Rabbinic Period* (ed. S. T. Katz), Cambridge-New York 2008, s. 663-677; R. Kalmin, "The Formation and Character of the Babylonian Talmud", a.e., s. 840-876; S. G. Wald, "Talmud, Babylonian", *Encyclopaedia Judaica*, Detroit 2007, XIX, 470-481; Y. Glikson, "Talmud, Burning of", a.e., XIX, 481-483; L. I. Rabinowitz – S. G. Wald, "Talmud, Jerusalem", a.e., XIX, 483-487.

SALİME LEYLA GÜRKAN

TALU, Ercümend Ekrem

(bk. ERCÜMEND EKREM TALU).

TÂLÛT (طالوت)

İsrâiloğulları'nın
Kur'an'da adı geçen ilk kralı.

Kur'an-ı Kerim'de (el-Bakara 2/246-251) İsrâiloğulları'nın kralı olarak kendisinden söz edilen Tâlût, Ahd-i Atîk'te Şaul (Saul) ismiyle anılır. Tefsirlerde Tâlût isminin İbrânîce kökenli olduğu, "uzun" mânasındaki "tûl"den geldiği, Süryânîce'de Şâ'ul şeklinde telaffuz edildiği, çok bilgili ve iri yapılı olmasından dolayı kendisine bu ismin verildiği biçiminde yorumlar vardır (Taberî, *Câmi'u'l-beyân*, II, 602; Zemahşerî, I, 288). İbrânîce'de Şaul "istenen, talep edilen" mânasındadır. Ahd-i Atîk'te Şaul'ün Bünjamin kabilesinden gelen şeceresi zikredilmekte ve Kîs'in (Kîş) oğlu olduğu bildirilmektedir (I. Samuel, 9/1-2).

Kur'an'ın ifadesine göre İsrâiloğulları'nın ileri gelenleri Hz. Mûsâ'dan sonra gelen bir peygamberden Allah yolunda savaşmaları için kendilerine bir kral tayin etmesini isterler. Bu peygamber onlara Allah'ın kral olarak Tâlût'u seçtiğini haber verir. Fakat onlar bu görevi kendilerininin

daha lâyük olduğunu ileri sürerek Tâlût'un krallığına karşı çıkarlar. Peygamber de onlara Allah'ın Tâlût'u üstün kıldığını, ona ilim ve beden gücü verdiğini söyler; ayrıca onun hükümdarlığının işareti olarak içerisinde "sekine" ile Mûsâ ve Hârûn ailelerinden kalan eşyanın bulunduğu tabutu meleklere taşıyacağını bildirir (el-Bakara 2/246-248). Sonunda Tâlût, Câlût'un (Golyat) ordusuyla savaşmak üzere yola çıkar; askerlerine Allah'ın kendilerini bir nehirden imtihan edeceğini söyler ve nehirden bir avuçtan fazla su içmemelerini ister. Ancak askerlerin çoğu nehrin suyundan bol miktarda içer ve Câlût'a karşı savaşma güçlerini yitirir. Tâlût'un uyarısını dikkate alanlar ise nehri geçip Câlût'un ordusuyla savaşır; Câlût'un karşısına çıkan Dâvûd isimli bir genç onu öldürür (el-Bakara 2/249-251).

Tefsirlerde Ahd-i Atîk'teki anlatımla benzerlik gösteren bazı açıklamalar yer almaktadır. Kur'an'da ismi zikredilmeyen ve Ahd-i Atîk'te Şimuel (Samuel) olarak geçen peygamber tefsirlerde Uşmuil b. Bâli, Şem'un veya Yûşa' b. Nûn adıyla anılır. İsrâiloğulları ondan düşmanları olan Amâlikîliler'a karşı savaşmak için Allah'ın kendilerine bir kral göndermesini isterler. Bir rivayete göre Allah bu peygambere evinde bir boynuz içinde bir miktar yağ bulunduğunu, evine gidip beklemesini ve içeri biri girip de yağ damlamaya başlarsa o kişiyi bu yağla meshetmesini söyler. Tâlût peygamberin evine geldiğinde yağ damlamaya başlar, peygamber de onu kral olarak mesheder. Diğer bir rivayete göre ise peygambere uzun bir değnek verilir ve kral olacak kişinin boyunun bu uzunlukta olması gerektiği bildirilir. Peygamber, huzuruna gelen Tâlût'un bütün İsrâiloğulları'ndan daha uzun boylu olduğunu görünce İsrâiloğulları'na Allah'ın Tâlût'u kendilerine kral seçtiğini söyler. Ancak İsrâiloğulları'nın ileri gelenleri Tâlût'un kral soyu Yehûda'dan veya peygamber soyu Levi'den gelmediği, ayrıca bir sucu veya derici olduğu gerekçesiyle krallığına itiraz ederler. Peygamber krallık konusunda ilim ve kudretin soy ve zenginlikten daha önemli olduğunu, Tâlût'a da bu hususta üstünlük verildiğini belirtir. Âyette geçen "ilim ve bedence genişlik" ifadesi Tâlût'un özellikle askerî konularda çok bilgili, aynı zamanda heybetli ve yakışıklı olduğu şeklinde yorumlanmıştır. Fahreddin er-Râzî'ye göre bu ifade liderliğin tevarüse değil liyakate bağlı olduğuna işaret vardır (*Mefâtihu'l-gayb*, VI, 173).